

NOTAS SOBRE EL ANTIGUO COMERCIO DE BARCELONA CON LAS ISLAS CANARIAS Y DE SANTO DOMINGO

POR

JOSE M.ª MADURELL MARIMON

Del Archivo Histórico de Protocolos de Barcelona.

La constitución en Barcelona en el segundo cuarto del siglo XVI de una Compañía Mercantil con miras a la proyectada realización de un viaje redondo a las Islas Canarias, con escalas intermedias en los puertos de Sevilla y Cádiz, para el transporte de géneros a comerciar, comprendía asimismo la compra de partidas de azúcar en el Archipiélago Canario, para consignarlas después al centro distribuidor de Cádiz. Tres fueron los socios fundadores de dicha Sociedad: los mercaderes barceloneses Pedro Bernardo Codina, Francisco Xifre y Jaime Codina.

La ruta previamente señalada a la embarcación puesta al servicio de la referida Compañía, según consta en el contrato fundacional de la misma, calendado a 5 de mayo de 1536, comprendía desde el puerto de Barcelona al de Cádiz, de éste a las Islas Canarias y viceversa, y, por fin, desde la bahía gaditana a la de Barcelona.

El establecimiento de tales rutas marítimas, precisadas en el memorado contrato de Sociedad en parte, se adapta a la disposi-

ción ordenada, pocos años antes, por Carlos I el Emperador, al fijar los puertos monopolizados de Cádiz y Sevilla como centros de un activo comercio con las Colonias de Ultramar.

De los pactos y condiciones, asaz minuciosos, insertos en el indicado contrato (doc. 1), no creemos oportuno sintetizar su contenido, y sí, solamente, manifestar su destacado interés documental y descriptivo desde los puntos de vista económico, comercial y jurídico.

Los tres aludidos mercaderes asociados, tres años después, a 2 de junio de 1539, formalizaban un similar contrato constitucional de otra Sociedad Mercantil, en la que se acogía a un nuevo socio cooperador: el mercader barcelonés Jaime Casademunt; con la especial circunstancia de que el fin social de la misma, en esta oportunidad, era el ejercicio de un pequeño comercio indirecto con América, mediante la realización práctica de un proyectado viaje redondo hacia la Isla de Santo Domingo, con la obligada y reglamentaria escala en el privilegiado puerto de Sevilla, en donde el referido representante autorizado, y consocio de la memorada Sociedad, Jaime Codina, cuidaría de la compra de vinos, harinas y trigos apropiados para la elaboración de harina, aparte de otra complementaria adquisición de géneros en Valencia o Perpiñán; y el destino de todo lo cual se reservaba para la citada Isla Dominicana, según así claramente lo expresa el susodicho contrato. Una vez llegadas tales mercancías a Santo Domingo, indistintamente se facultaba para baratarlas, ya fuera a base de pago al contado del importe de las mismas, o bien baratarlas o intercambiarlas con cueros, azúcares y otras mercancías que no se determinan; y hasta vender parte de éstas, durante el viaje de regreso a nuestra Península, tanto en Sevilla como en Cádiz y aun en Nápoles (doc. 2).

Si bien en el último citado contrato de Compañía nada se indica sobre la posible escala de la embarcación social en el Archipiélago Canario, suponemos que así lo realizaría, tanto en el viaje de ida como en el de retorno, por tratarse de una escala obligada

y lugar de refugio en las largas navegaciones a través del Atlántico.

Nuevas pruebas documentales del comercio barcelonés con las Islas Canarias corresponden a la primera mitad del siglo xvii, más concretamente al bienio 1638-1639, cuyas transacciones, es de suponer, quedarían inevitablemente interrumpidas a causa del azaroso y largo período de la ocupación francesa en Cataluña.

Uno de tales documentos, fechado a 29 de mayo de 1638, se refiere a un contrato de seguro marítimo de la polacra llamada de la "Santa Cruz" y de "Nuestra Señora del Rosario", patroneada por Rafael Ferrer, destinada para el transporte de mercancías a cargar en los puertos de la costa de Poniente de España y para su ulterior conducción a las Islas Canarias: Fuerteventura, Lanzarote, Gran Canaria, Tenerife, y la Madera y otras adyacentes (doc. 3).

Días después, a 1.º de junio del mismo año, formalizábase otro contrato similar, posiblemente complementario del anterior, siendo de notar que el tanto por ciento del riesgo, en ambos casos, se calcularía a base del 20 por 100, en el que quedaba incluido el caso de "entrada ab exida" del navío asegurado (doc. 4).

La misma embarcación patroneada por el susodicho Rafael Ferrer, casi medio año después, a 26 de enero de 1639, aparecía dispuesta para realizar un segundo viaje hacia el Archipiélago Canario (doc. 5).

Por otra parte, consignemos otra evidente prueba del ejercicio del comercio de intercambio indirecto, establecido entre Barcelona y las Islas Canarias, tal como lo confirma el contrato suscrito a 2 de marzo de 1639, entre el ciudadano honrado barcelonés Rafael Vives y el mercader Francisco Roca, para la realización práctica de un viaje, contando para ello con la barca denominada de "Nuestra Señora de Montserrat", "Santa Eulalia" y "San Rafael", patroneada por Miguel Llanusa, asimismo vecino de Vilanova de Cubelles. Observemos cómo en esta ocasión el tanto por ciento del riesgo fué una cifra más elevada, es decir el 24 por 100 (doc. 6),

indudablemente a causa de las anómalas circunstancias de aquellos días.

Una nota marginal consigna el testimonio de la supuesta pérdida o barataria realizado por el patrón de la nave llamada "Nuestra Señora de Montserrat", "Santa Eulalia" y "San Rafael".

DOCUMENTOS

1

5 mayo 1536.

Capítulos de Sociedad entre los mercaderes barceloneses Pedro Bernardo Codina, Francisco Xifre y Jaime Codina, para la realización de un viaje redondo a las Islas Canarias.

Instrumentum capitulorum factorum et firmatorum per et inter honorabilem Petrum Bernardum Codina, Franciscum Xifre et Jacobum Codina, mercatores, cives Barchinone, super certa societate prout sunt large in scedula.

Testes in scedula.

Die veneris .V^o mensis may, anno a Nativitate Domini MDXXXVI^o.

Lo Nom de Nostre Senyor, humilment invocat,

Sobre la Companyia ho viatge rodó per las Islas de Canària, desliberat ésser fet per y entre los honorables en Pere Bernat Codina, Francesc Xifre e Jaume Codina, mercaders, son estats pactats y concordats los capítols següents:

Primo, és pactat y concordat, que lo peu y capital de dit viatge rodó sia de mil lliures moneda de Barchinona, en les quals han de posar, so és, lo dit Pere Bernat Codina, dos centes liures; e lo dit Francesc Xifre, quatre sentes liures; e lo dit Jaume Codina, quatre sentes liures; so és, la mitat de present, e l'altra mitat quant per lo dit Francesc Xifre serà dit.

E per quant lo dit viatge rodó a de ser de esta manera: que lo dit Jaume Codina se a de partir de Barchinona ensemps ab mossèn ... Sans, mercader, y ab aquell te de anar a Sivilla, Cáliz y en dites Islles de Canària, és estat pactat y concordat que la roba bax mencionada que se ha de comprar, e los diners que se auran de rebre per esmerçar, sia

tot, so és, la roba consignada axí en Càliz com en Canària; y los diners ha crèdits ramesos a dit ... Sans y al dit Jaume Codina encemps, axí que lo dit Jaume Codina no pugue fer sens lo dit Sans cosa alguna.

Item, és pactat y concordat, per hi entra las ditas pars, que per lo dit Francesc Xifre sía esmerçat en la present ciutat per dita Companyia fins en sincsentes liures e la roba que lo dit ... Sans li n'ha dat memorial, y aqueles fasa metre a punct y carregue per Càliz consignades al dit ... Sans y Jaume Codina.

Item, és pactat y concordat, que lo dit Francesch Xifre fasa una letra per ha Sivilla per Feliu Ribes, perquè fassen donar en dita Islla de Canària al dit ... Sans y Jaume Codina, fins ha la suma de sincsentes liures, poch més ho poch manquo, hab l'orde que millor li aparrà per lo bé hi hótill de la present Companyia.

Item, és pactat y concordat, que los dits ... Sans y lo dit Jaume Codina puguen vendre la dita roba que per lo dit Francesc Xifre los serà consignada, ho baratar haquella ab ensemps e ab los diners que los seran fets dar en dita Islla de Canària, ab tants sucres de la millor sort que poran haverse, mirant molt en aver roba procurant en aventajar lo possible, axí en la venda de la roba com en lo comprar del sucre en la aventaja e de la present Companyia.

Item, és pactat y concordat, per y entre dites parts, que los comptes de dites vendes y compres y despeses los tingue lo dit Jaume Codina a tota voluntat e hordinació de dit ... Sans, com vullam que, en tot y per tot, estigue en lo que lo dit Sans hordonarà.

Item, és pactat y concordat, que lo dit Jaume Codina, axí en lo vendre com baratar y esmerzar, seguesqua en tot realment y fer tot lo que lo dit Sans volrà he hordenarà, com lo dit Jaume Codina no vaja sinò per comensarse de abelitar.

Item, es pactat y concordat, per y entre las ditas parts, que lo dit Sans se puga comptar responció de dos per sent, com si lo dit Jaume Codina no y fos.

Item, és pactat y concordat, per y entre las ditas parts, que totes les despeses que lo dit Jaume Codina farà, las haja de continuar y aquelles hagen de pagar del Comú de la present Companyia.

Item, és pactat y concordat, que los sucres que lo dit ... Sans y Jacme Codina compraran en dites hilles ho berataran, ajen a carregar aquel per a Càliz consignats, só és, si lo dit Sans s'en vindrà, quant lo de la present Companyia serà esmerçat, que vagen dits sucres consignats al dit ... Sans y Jaume Codina en dit loch de Càliz; si enperò lo dit ... Sans quant lo de la present Companyia serà esmerzat, no s'en podrà per

aquella hora tornar, que carregen los sucres que tindran per a Càliz consignats a Jaume Casademunt y al dit Jaume Codina, hahont los dits ... Sans y Jaume Codina, ho Jaume Casademunt, ho Jaume Codina trobaran horde del dit Xifre per quines parts lo carregaran, la qual horde haja seguir.

Item, és pactat y concordat, que dit Francesc Xifre pugua fer trametre dits sucres axí en Nàpols, com así, part ha hun loch e part en altra, tot en un e tot en altre, alà hont li haparrà sia més hùtill de la present Companyia y en qualsevol de tots lochs, vendra e fer vendra, axí a temps com de comptans, sempra a risch e perill e bona ventura de la present Companyia.

Item, és pactat y concordat per y entre les dites parts, que axí lo que dit Xifre carregará aci per Càliz, com lo que de Càliz se carregará per Canària, com lo que de Canària se carregará per Càliz y de Càliz per así y per Nàpols, lo dit Xifre sia tingut y hobligat de hasegurar hofer hasegurar a despeses de la dita Companyia, los tres quarts del cost, poch més ho poch menys.

Item, és pactat y concordat per y entre las dites parts, que fenit lo present viatge y cobrat lo que en haquell sia vostra proseyt, los dits personers agen de comptar bé e faellment sobre los libres de dit Xifre, en los guanys que Déu hi donará, partir per lo que quiscú y aurà posat a sou y a liura.

Item, és pactat y concordat que lo dit Xifre, no pugua comptar per lo que hell farà treballs ni responció alguna, com de present ne fa donació a la present Companyia.

E les dites coses totes y sengles convenen y prometen la una part a l'altre attendre y complir, tenir y obligar... ..

AHPB. (= Archivo Histórico de Protocolos de Barcelona). Pedro Celitons, leg. 3 protoc., años 1535-1536; Caja VI, pliego de Compañías.

2

2 junio 1539.

Contrato de Sociedad entre los mercaderes barceloneses Pedro Bernardo Codina, Francisco Xifre, Jaime Casademunt y Jaime Codina, para la realización de un viaje redondo a la Isla de Santo Domingo.

Die lune .II^a mensis junii anno predicto M.D.XXXVIII°.

Instrumentum capitulorum factorum et firmatorum per et inter ho-

norabilem Petrum Bernardum Codina, Franciscum Xifre, Jacobum Casademunt et Jacobum Codina, mercatores, cives Barchinone, super societate ex causa unius viagii rotundi ad Insulam Sancti Dominici per dictura Jacobum Codina faciendi, prout est large in scedula.

Testes in scedula.

Die lune .II^a mensis januarii anno a Nativitate Domini MD^oXXXVIII^o.

Lo nom de Nostre Senyor Déu Jhesu Christ y de la gloriosa Verge Maria Mare sua, humilment invocats,

Sobre la Companyia per causa de fer un viatge rodó en la Illa de Sancto Domingo, desliverada a ser feta, per y entre lo honorable en Pere Bernat Codina, Francesch Xifre, Jaume Casademunt e Jaume Codina, mercaders, son stats, pactats hi concordats los capítols següents:

Primerament, és pactat y concordat, que lo peu o capital de dita Companyia aja de hésser de dos milia ducats, en los quals hajan a possar tots los dits personers en mà y poder de dit Francesch Xifre, so és, lo dit Pere Bernat Codina sis cents sinquanta ducats; e lo dit Francesch Xifre, sis cents sinquanta ducats; e lo dit Jaume Casademunt, dos cents ducats; e lo dit Jaume Codina sinch cents ducats, tota hora y quant serà mester per esmersar per la present Companyia, segons devall serà hordenat.

E més havant és pactat y concordat, per y entre les dites parts, que lo dit Jaume Codina se haja a partir per Civilla lo més prest sia possible, y com Déu vulla sia allí, compre tants vins y farines, ho forments per fer ferines, com per Galceran dez Clergue li serà concellat, per un viatge della suma sobredita li aparés se dega esmersar en semblants mercaderies de vi y ferines y, aquells compre a tot son consell y horde de dit Galceran dez Clergue, e los fassa portar en Civilla ho ahont per dit Galceran dez Clergue li serà dit y, finalment, metreho hen horde hen les botes ho pipes per carregar, com per lo dit dez Clergue li serà dit, tenint diligència en aver principalment la mercaderia bona y après treballant d'avantatgar lo que's porà.

E més avant és pactat y concordat, que lo dit Francesch Xifre don comisió al dit Galceran dez Clergue, de donar al dit Jaume Codina, los dinés que per a lla compra de dits vins y farines seran menester, donanthi horde s'en valeda de la part per hont millor li haparrà.

E més havant és pactat y concordat, que lo dit Jaume Codina, aja a tenir lo compte de la compra de dits vins y farines, lo qual acabat que haja de comprar y metre hen horde per carregar ans que pertesca per Santo Domingo, aja a cloure lo dit compte de compre y despesses y aquel trametre al dit Francesch Xifre y, après lo compte corrent dells

diners li haurà donats lo dit dez Clergue y, lo compte de totes les despesses que fin[s] en aquella hora haurà fetes ha tall, que ans que per dit loch de sancto Domingo pertesca se sapia lo cost y si serà tornador dells diners haurà rebuts ho no.

E més havant és pactat y concordat, per y entre les dites parts, que lavat lo que serà mester per dits vins y farines, lo que resterà lo dit Xifre ho dega hesmerzar ho fer esmerçar, tant ací com per com Perpinyà y València y altres parts, hen aquelles mercaderies ho avers que ha ell apparrà bones per al dit loch de Sancto Domingo, tenintne compta ha-part en son libre per dit compte.

E més havant és pactat y concordat, que lo que serà esmerzat per dit Francesch Xifre o per sa comissió hen Vallènsia ho Perpinyà o altre loch, per ell serà fet esmerzar per la via que millor li apparrà dega fer portar en Civilla, ramés tot al dit Jaume Codina y, anant per mar aja fer asegurar fins ha Civilla, fins los tres quarts ho més, si més li haparrà.

E més havant és pactat y concordat, que lo dit Jaume Codina, com los dits vins hi farines seran hen horde, he la roba serà haribada en Civilla ab tot lo dit hesmerzs, a la hora que per lo dit Galceran dez Clergue li serà haconsellat, dega carregar totes les susdites mercaderies per dit loch de Sancto Domingo, hen un ho més pasatges, y lo dit Jaume Codina aja de anar ab la hu d'ells, y que se fassa lo consignament a ell y per sa absència al qui lo dit Galceran dez Clergue li dirà.

E més avant és pactat y concordat, que lo dit Francesch Xifre, axí en Barchinona ho hen Càliz, dega fer asegurar allà hont millor li apparrà a risch de dites mercaderies ho avers, de Sivilla a Sancto Domingo, entrada ab exida, ço és, s'is fa en Barchinona mil y set cents ducats y si's fa en Càliz tots los dos milia ducats.

E més havant és pactat y concordat, que lo dit Jaume Codina prengue en Civilla recort del dit Galceran des Clergue, del que te a fer en Sancto Domingo y, que estigue a tot lo que ell li hordonorà per dit recort y, que prengue letres de recomendacions per dit loch de Sancto Domingo.

E més havant és pactat y concordat, que cont Déu vulla sia junt lo dit Jaume Codina en Sancto Domingo, segesca, com per lo dit Galceran dez Clergue li serà hordenat, aurà de fer del que s'en porterà y largament vendreho tot, axí a temps com de comptans baretar ab cuyrons y alguna part de sucres y algunes haltres mercaderies, si per dit des Clergue li serà dit, tenint en son libre la venda per manut del que vendrà y compta del que y comprarà, y com venés de comptans, aquí mateix tornar hesmerzar en dits cuyros, sucres y altres coses horde-

nades per dit des Clergue, en cars que venés ha temps baretar las dites ab les dites mercaderies ho havers e com no's pugés fer esperar lo temps e rebut esmersar en dites mercaderies ho avers.

E més havant és pactat y concordat, que lo dit Jaume Codina, tantost com tenga alguna mercaderia, per poqua que sia, per trametre, encara que no sia despedit haventy pasatge per Civilla o Càliz, dega carregar tot lo que tindrà lo més prest porà per Civilla o Càlic. Y finalment, en una ho més partides, ho dega tot carregar per Civilla o Càliz, consignat cont ell vindrà a ell, e per sa absència a Rafel Codina, y com ell no vindrà, tant sollament, consignat al dit dez Clergue en Civilla o al dit en Rafel Codina en Càliz, per seguir l'orde de dit Xifre.

E més avant éc pactat y concordat, que lo dit Jaume Codina no s'en dega venir de Sancto Domingo fins se meta devanter tot lo proceyt del present viatge, si donques no y restàs, collqua cossa que fos perduda, só que Déu no vulla, avent emperò tramés hi carregat lo proceyt del dit viatge, aja y sia tingut venir en Civilla y allí dar avis al dit Xifre de tota cossa aurà feta y portada y esperar horde del dit Xifre del que haurà de fer.

E més havant és pactat y concordat, que lo proceyt que vindrà de dit loch de Sancto Domingo, lo dit Xifre puga fer vendre en Civilla ho Càliz, si li appar fer, per portar así o en Nàpols, o fer vendre part en Civilla ho Càliz y part en Nàpols, o part portar así, ahont millor apparrà, y axí en Civilla, ací o Nàpols vendre ho fer vendre a temps, de comptans com millor li apparrà.

E més havant és pactat y concordat, que hen cars que dit proceyt se n'agués de fer portar ací en Barchinona o Nàpols, lo dit Xifre sia obligat en fer asegurar fins los tres quarts estimantho com millor li apparrà, e més, si més li apar pero manquo no e més.

E més havant és pactat y concordat, que totes les despeses que lo dit Jaume Codina farà, axí de anar de ací en Civilla, com lo que farà estant en Civilla y comprant los dits vins y farines y, altrament, esteran a partir per son viatge, com les que faran anant, estant y tornant de Sancto Domingo; com les que farà per tornar así en Barchinona, totes se hagen de pagar del comú de dita Companyia.

E més avant és pactat y concordat, que per los treballs soportadors per lo dit Jaume Codina, li sia donat, segons happarrà per los dits Pere Benet Codina y Francesch Xifre, lo que a ells haparrà segons lo guany que Nostre Senyor y aurà donat, per lo que li serà donat sia pagat dell Comú de dita Companyia, com de fet ho ramet ha ells.

E més havant és pactat y concordat, que lo dit Francesch Xifre, no

haja cossa alguna per sos treballs, ans de present ho dona a la present Companyia.

E més havant és pactat y concordat, que hémeltit o venut sia lo proseyit de la present Companyia, aguts los comptes de totes parts, tots los dits perssoners ajen de comptar sobre los libres del dit Francesch Xifre, e llavat totes cosses lexades dells guanyys, y lo resto sia partit a sou y a liura, per lo porció que quiscu hi te, segons en lo capitol della mesa quiscú és obligat a passar.

E més havant és pactat y concordat, que si per causa ho rahó de la present Companyia, o dells comptes de aquella, o de altres qualsevol coses toquant a la Companyia, se seguirà, entre les dites parts ho perssoners, discòrdia, plet ho quèstio alguna, lo que Déu no vulla, aquells talls plets o quèstions a desesir ho declarar en Barchinona, a conexensa de dos mercaders, elegidors la hu per la part contraria y l'altre per la part contradient, jat sia fosen en quiscuna part un o moltes, e los dits mercaders se pugen elegir un terzer en cars que no's concordassen, e si sobre qui seria lo terzer no's concordassen, en tall cars sia elegit y posat per los cònsols de la mar de Barchinona, ab una promenia de mercaders, la qual halegit ab los dos mercaders, declaren sobre les dites castions mercantillvolment y de pla, tant per via de dret, com per amigable compusisió, dell modo que dits jutges e compromissaris en son cars hi lo que al terzer apparrà, com de present les dites parts ne fan y fermen compromís larc y bastant, com si en aquella hora fos fermat ara per ells dos en poder del dit notari devall escrit, sots les penes y juraments devalls scrits, tots defugis, dilacions, excepcions cessants, ab renunsiatió de propi for e altres degudes y pertanyents.

E totes les dites parts, los sus hanomenats, totes he sengles cosses desus dites expressades y contengudes largament convenen y en bona fe prometen los huns y als altres, hatendre y complir y servir, justa lur seria y tenor y contra aquells no fer ni venir ni contravenir per alguna causa ho rahó, sot pena de sinch sents ducats d'or, guanyadors per lo tot a la part obedient y observant los presents capitolls, hi perdedors a la part contrafayent y contradient, la quall pena pagada ho no gressiossament, no res menys les cosses en los presents [capitolls] contengudes, se hajen de tenir y complir y servir ab tota fidelitat.

E per so totes les dites parts desus hanomenades, oblligen tots lurs bens e drets, ab totes renunsiacions degudes e pertanyens.

E axí u juren hen ànimes lurs a Nostre Senyor Déu e alls seus quatre Sancts Evangelis corporalment toquats.

E finalment, vollen les dites parts que dells presents capitolls y de

les coses en aquells contengudes e de quiscuna de aquelles sien fetes he hordenades a les dites parts e quiscuna de aquelles liurades, tantes cartes com demanades y requestes seran per lo notari devall escrit, ab totes les clàusulles desus hoportunes e nesesàries, ha coneguda del dit notari, substància dell fet principall no mudada.

Testes firmarum dictorum Petrum qui firmarunt dicto die lune .II° mensis junii anno predicto a Nativitate Domini M.D.XXXVIII° sunt: Franciscus Perez, mercator, et Franciscus Catarro, parator pannorum lane, cives Barchinone.

AHPB. Pedro Celitons, leg. 2 "prothoc. sive man", años 1539-1540; Caja VI, pliego suelto de Compañías.

3

29 mayo 1638.

Contrato de seguro marítimo para el transporte de mercancías a las Islas Canarias.

Die sabbati .XXVIII^a mensis may anno a Nativitate Domini MDC.XXXVIII.

Semblant seguretad etc. entrada ab exida, posa Juan Martin, ciutedà de Barcelona, en nom seu propri y de Lluis Mariner, apotecari e o de altre qualsevol qui part etc. en e sobre lo buch y arreus, apparatus y forniments e nòlits de la pollacha nomenada Santa Creu y Nostra Senyora del Roser, patró Rafel Ferret, de la vila de Vilanova de Cubelles, bisbat de Barcelona e o per altre qualsevol que sie patronejada, e, en e, sobre qualsevol mercaderias, robes y havers de qualsevol gènere o spètie que sien carregades e o per carregar, per los dits o altri per ells, en lo port o moll de la present ciutat, e o en altre qualsevol lloch o llochs, platjas o carregadors de la costa de Spanya de la part de ponent, sobre la demunt dita pollacha del dit patró Rafel Farret per a portar y navegar, Déu volent, axí lo buch y arreus de la dita pollaca, com les dites mercaderies en aquella carregades y carregadores de la present ciutat de Barcelona y dels altres lloch o llochs ahont haurà carregat, a las Islas de las Canàrias, ço és, Porto Venturo, Lanseroto, Gran Canària, Tamarife, La Madera y en altres islas y qualsevols port o ports, llochs, plajas o descarregadors de las ditas islas, en terra a bon salvament, consignades conforme les pòlisses de carregament.

E après que la dita pollacha junctament ab les dites mercaderies en aquella carregada o carregadores serà arribat (?) en les dites Islas de las Canàrias y llochs sobredits y altres de aquellas, posa dit Joan Martin semblant seguretats etc. en nom seu propi y de dit Lluys Mariner e o de altre qualsevol qui part etc. en e sobre lo dit buch y arreus de dita pollacha de dit patró Farret y sobre qualsevol mercaderies, robes y havens de qualsevol gènere o spètie que sien carregades per qualsevol, per orde y compte de dits Joan Martin y Lluys Mariner e o de altre qualsevol, sobre la demunt dita pollaca del patró Rafel Farret per a portar y navegar, Déu volent, axí lo buch y arreus de la dita pollacha, com les dites mercaderies en aquella carregadores de las ditas Islas de las Canàrias y Madera demunt ditas, a la present ciutat de Barcelona, en terra a bon salvament, ha consignar conforme les pòlisses de carregaments.

E costen etc.

E comensa etc.

E dura tos temps etc.

E és pactat que durant lo dit viatge, axí de entrada com de exida, pugua lo dit patró fer qualsevol scales axí voluntàries com forsores en, qualsevol lloch o llochs, y, en aquells y en qualsevol de aquells, descarregar y vendre les mercaderies aportarà o part de aquelles, y tornarne a carregar de altres e o aportar lo diner procehit de aquelles en spècie. I assó pugua fer lo dit patró durant lo dit viatge axí de entrada com de exida, tantes y quantes vegades li hapareixerà, estant sempre los asseguradors devall scrits al risch y perill de aquells, fins tro e tant que la dita pollacha y les dites mercaderies en aquella carregades y carregadores seran arribades a bon salvament a las ditas Islas Canàrias y Madera demunt ditas, y de las ditas Islas de las Canàrias y Madera y altres llochs demunt dits, a la present ciutat de Barcelona, com dalt està dit.

Item és pactat que lo dit assegurat no sie obligat en haver de amostar en ningun cars pòlissas de carregament, cost, ni despaix de les mercaderies y altres coses assegurades, axí de entrada com de exida, ni altres clarities ni papers, sinó que hage de ser cregut de sa sola y simple paraula e o de son simple jurament, ni vol ésser obligat en haver de còrrer quart ni octau ni altre risch ni perill algú, axí pensat com no pensat, no obstant qualsevol capitols de Consolat y altres lo contrari disposant, als quals los asseguradors devall scrits de y ab lo present hi renuntian.

A respondre en cars de dany o pèrdua al dit Joan Martin o altri per ell etc.

Testes sunt Franciscus Llentiscla et Joannes Portell, scriptores Barchinone.

A raó 20 per 100, entrada ab exida.

Primo don Enrich Sammenat ferma per cent lliures; àpocha de vint lliures rebudes comptants	C. lliures.
Rafel Maurici Planes, ciutedà, ferma per cent lliures; àpocha de vint lliures rebudes comptants	C. lliures.
Barthomeu Monrràs, ciutedà honrrat de Barcelona, ferma per cent cinquanta lliures; àpocha de trenta lliures rebudes comptants, ço és, 100 lliures en compte de Joseph Mora y 50 lliures per son compte	CL. lliures.
Pere Monclar, mercader, per meytat ab Joseph Çafont, ferma per dos centes lliures; àpocha de quaranta lliures rebudes comptants	CC. lliures.
Don Godofre Girón de Rebolledo, ferma per cent cinquanta lliures; àpocha de trenta lliures, rebudes comptants ...	CL. lliures.
Lo doctor Francesch Rovira, prevera, beneficiat en sanct Pera, per meytat ab Joan Domènech, també prevera y beneficiat en sanct Pera, ferma per dos centes lliures; àpocha de quaranta lliures rebudes comptants	CC. lliures.
Pere Dauder, corredor de orella, ferma per cent lliures; àpocha de vint lliures rebudes comptants	C. lliures.
Pere Pau Marquet ferma per cent lliures; àpocha de vint lliures rebudes comptants	C. lliures.
Joan Mijà, argenter, ferma per cent lliures; àpocha de vint lliures rebudes comptants	C. lliures.
Pau Farran, mercader, ferma per cent cinquanta lliures; àpocha de trenta lliures rebudes comptants	CL. lliures.
Benet Ginabreda, mercader, ferma per cent lliures; àpocha de vint lliures rebudes comptants	C. lliures.
Salvi Rocafort, mercader, ferma per cent lliures; àpocha de vint lliures rebudes comptants	C. lliures.
Lo doctor Agustí Calvet, per meytat ab les Animes del Purgatori, ferma per dos centes lliures; àpocha de quaranta lliures rebudes comptants	CC. lliures.
Joan Fayos, corredor de orella, ferma per cent cinquanta lliures; àpocha de trenta lliures rebudes comptants	CL. lliures.
Francesch Mari, ciutedà, per compte de Companya, ferma	

per dos centes lliures; àpochà de quaranta lliures rebudes comptants	C. lliures.
Francesch Oller, corredor de orella, ferma per cent lliures; àpochà de vint lliures rebudes comptants	C. lliures.
Mícer Joan Sabater, ferma per cinquanta lliures; àpochà de deu lliures rebudes comptants	L. lliures.
Pau Amat, caveller, ferma per dos centes lliures; àpochà de quaranta lliures rebudes comptants	CC. lliures.
March Colomer, sparter, ferma per cinquanta lliures; àpochà de deu lliures rebudes comptants	L. lliures.
Miquel Puigventós, mercader, ferma per cinquanta lliures; àpochà de deu lliures rebudes comptants	L. lliures.
Hierònym Feu, mercader, ferma per cent lliures; àpochà de vint lliures rebudes comptants	C. lliures.
Joseph Planes, parayre, ferma per cinquanta lliures; àpochà de deu lliures rebudes comptants	L. lliures.
Jaume Magrinyà, mercader, ferma per cent lliures; àpochà de vint lliures rebudes comptants	C. lliures.
Pere Pau Mongay, parayre, ferma per cinquanta lliures; àpochà de deu lliures rebudes comptants	L. lliures.
Joan Pau Stella, carder, ferma per cent lliures; àpochà de vint lliures rebudes comptants	C. lliures.
Joan de Yriarte, ferma per cinquanta lliures; àpochà de deu lliures rebudes comptants	L. lliures.
Joan Batista Valls, mercader, ferma per cent lliures; àpochà de vint lliures rebudes comptants	C. lliures.
Thomas Bernuix, argenter, ferma per cent lliures; àpochà de vint lliures rebudes comptants	C. lliures.
Gabriel Quer, passamaner, ferma per cent lliures; àpochà de vint lliures rebudes comptants	C. lliures.
Gabriel Fornaguera, barrater, ferma per cent lliures; àpochà de vint lliures rebudes comptants	C. lliures.
Montserrat Mayor, taverner, ferma per cent lliures; àpochà de vint lliures rebudes comptants	C. lliures.
Iterum Rafel Maurici Planes, ciutedà, per meytat ab don Enric Semmenat, ferma per cinquanta lliures; àpochà de deu lliures rebudes comptants	L. lliures.
Thomàs Feliu, oller, ferma per cent lliures; àpochà de vint lliures rebudes comptants	C. lliures.

Miquel Casanoves, taverner, ferma per cinquanta lliures; àpocha de deu lliures rebudes comptants	L. lliures.
Micer Pau Bonet Mas, ferma per cent lliures; àpocha de vint lliures rebudes comptants	C. lliures.
Jaume Martí, taverner, ferma per cinquanta lliures; àpocha de deu lliures rebudes comptants	L. lliures.
Cebrià Torra, mercader, ferma per cent lliures; àpocha de vint lliures rebudes comptants	C. lliures.
Francesch Frexes, parayre, ferma per cinquanta lliures; àpocha de deu lliures rebudes comptants	L. lliures.
Rafel Riera, candeler de sera, ferma per cinquanta lliures; àpocha de deu lliures rebudes comptants	L. lliures.
Honofre Massanes, mercader, ferma per cent lliures; àpocha de vint lliures rebudes comptants	C. lliures.
Miquel Lentisclà, notari avall scrit, ferma per cent lliures; àpocha de vint lliures rebudes comptants	C. lliures.
Mathia Malich, botiguer de telas, ferma per cent cinquanta lliures; àpocha de trenta lliures rebudes comptants	CL. lliures.
Climent Galceran, mercader, ferma per cent lliures; àpocha de vint lliures rebudes comptants	C. lliures.
Joseph Figarola, negociant, ferma per cent lliures; àpocha de vint lliures rebudes comptants	C. lliures.
Joan Gual, parayre, ferma per cinquanta lliures; àpocha de deu lliures rebudes comptants	L. lliures.
Miquel Comalada, corredor de orella, ferma per cinquanta lliures; àpocha de deu lliures rebudes comptants	L. lliures.
Lo doctor Joan Martí, doctor en Medicina, ferma per cinquanta lliures; àpocha de deu lliures rebudes comptants.	L. lliures.
Rafel Matalí, mercader, ferma per cent lliures; àpocha de vint lliures rebudes comptants	L. lliures.
Pelegro Berardo, ferma per cent lliures; àpocha de vint lliures rebudes comptants	C. lliures.
Joan Sans, parayre, ferma per cinquanta lliures; àpocha de deu lliures rebudes comptants	L. lliures.
Joan Peres, de la Inquisició, ferma per cent lliures; àpocha de vint lliures rebudes comptants	C. lliures.
Anthoni Juan Pastor, de la Inquisició, ferma per cent lliures; àpocha de vint lliures rebudes comptants	C. lliures.
Lo senyor Joan Frigola y de Llordad, ferma per cent lliures; àpocha de vint lliures rebudes comptants	C. lliures.

Bernardi Granollachs, ferma per cinquanta lliures; àpoch de deu lliures rebudes comptants	L. lliures.
Francesch Melchior, velluter, ferma per cinquanta lliures; àpoch de deu lliures rebudes comptants	L. lliures.
Joan Minguella, matalafer, ferma per cent lliures; àpoch de vint lliures rebudes comptants	C. lliures.
Micer Benet Ginabreda, ferma per cent lliures; àpoch de vint lliures rebudes comptants	C. lliures.
Iterum don Enrich Sammenat, ferma per cent lliures; àpoch de vint lliures rebudes comptants	C. lliures.
Pau Català, corredor de orella, per meytat ab Joan B ab tista Miralles, ferma per cent lliures; àpoch de vint lliu- res rebudes comptants	C. lliures.
Joan Casals, droguer, ferma per cinquanta lliures; àpoch de deu lliures rebudes comptants	L. lliures.
Pera Vilaseca, velluter, ferma per cinquanta lliures; àpoch de deu lliures rebudes comptants	L. lliures.
Anthoni Muxiga, ferma per cent lliures; àpoch de vint lliures rebudes comptants	C. lliures.
Joseph Rubió, mercader, ferma per cent lliures; àpoch de vint lliures rebudes comptants	C. lliures.

AHPB. Miguel Lentslà, leg. 9, lib. 3.ª seguros, años 1638-1639.

4

1 junio 1638.

Contrato de seguro marítimo para el transporte de mercancías a las Islas Canarias.

Lo Patró Ferret, de Barcelona a Canàrias, entrada ab exida solvit.
Die martis prima mensis junii anno a Nativitate Domini MDCXXXVIII.
Semblant seguretad etc. entrada ab exida, posa lo patró Rafel Farret,
de Vilanova de Cubelles, en nom seu propri e o de altre qualsevol qui
part etc. en y sobre lo buch y arreus, apparatus, forniments e nòlits de
la pollaca nomenada Santa Creu y Nostra Senyora del Roser, patró lo
dit Rafel Farret e o per altre qualsevol que sie patronejada, e en e sobre
qualsevol mercaderies, robes y havers de qualsevol género o spetia que
sien carregades e o per carregar per lo dit patró Rafel Farret o altri

per ell, en lo port o moll de la present ciutat o en altre qualsevol lloch o llochs, plajas o carregadors de la Costa de Spanya de la part de ponent, sobre lo demunt dita pollaca del dit patró Rafel Farret, per a portar y navegar, Déu volent, axí lo buch y arreus de la dita pollaca, com les dites mercaderies en aquella carregades, de la present ciutat de Barcelona y dels altres lloch o llochs haurà carregat a las Islas de las Canàrias, ço és, Porto Venturo, Lanseroto, Gran Canària, Thanarife, La Madera y en altres Islas y qualsevol port o ports, llochs, platjes o descarregadors de las ditas Islas, en terra a bon salvament consignadas, conforme las pòlissas de carregament, e après que la dita pollacha juntament ab les dites mercaderies en aquella carregades o carregadores serà arribada en las ditas Islas de las Canàrias y llochs sobre dits y altres de aquelles, posa dit patró Rafel Farret semblant seguretats etc. en nom seu propi y de altre qualsevol qui part etc. en e sobre lo dit buch y arreus de dita pollaca de dit patró Rafel Farret, sobre qualsevol mercaderies, robes y havers de qualsevol género o spetie que sien carregadores, per orde y compte de dit patró Rafel Farret e o de altre qualsevol per ell, sobre la demunt dita pollaca del dit patró Rafel Farret, per a portar y navegar Déu volent, axí lo buch y arreus de la dita pollaca com les dites mercaderies en aquella carregadores, de las ditas Islas de Canàrias y Madera demunt ditas, a la present ciutat de Barcelona, en terra a bon salvament, ha consignar conforme la pòlissa de carregament.

E és pactat, que durant lo dit viatge, axí de entrada com de exida, puga lo dit patró Rafel Farret, fer qualsevol scales, axí voluntàries com forsores, en qualsevol lloch o llochs, y en aquells y en qualsevol de aquells descarregar y vendrer les mercaderies aportarà o part de aquelles, y tornarne a carregar de altres e o aportar lo diner procehit de aquelles en spetie. Y assó puga fer lo dit patró durant lo dit viatge, axí de entrada com de exida, tantes y quantes vegades li aparexerà, estant sempre los asseguradors devall scrits, al risch y perill de aquells, fins tro e tant que la dita pollaca y les dites mercaderies en aquella carregades y carregadores seran arribades a bon salvament a les dites Isles Canàrias y Madera demunt ditas, y de las ditas Islas de les Canàrias y Madera y altres llochs demunt dits, a la present ciutat de Barcelona, com dalt està dit.

Item, és estat pactat, que lo dit assegurat no sie obligat en haver de amostrar en ningun cars pòlissas de carregament, cost ni despaix de les dites mercaderies y altres coses assegurades, axí de entrada com de exida, ni altres clarities ni papers, sinò que hage de ésser cregut de sa sola y simple paraula e o de son simple jurament, ni vol ésser

obligat en haver de córrer quart ni octau ni altre risch ni perill algu, axi pensat com no pensat, no obstant qualsevol Capitols de Consolat y altres lo contrari disposant, als quals los asseguradors devall scrits de y ab lo present hi renuntian.

A respondrer en cars de dany o pèrdua al dit patró Rafel Farret o altre per ell etc.

Testes sunt, discretus Mathias Amell, notarius publicus Barchinone, et Joannes Portell, scriptor Barchinone.

A raó 20 per 100, entrada ab exida.

Primo, mossén Magi Fogueres, prevere beneficiat en la seu de la present ciutat de Barcelona, ferma per cent lliures; àpocha de vint lliures rebudes comptants	C. lliures.
Balthesar Gilbert, mercader, ferma per sinquanta lliures; àpocha de deu lliures rebudes comptants	L. lliures.
Micer Diego Riu, ferma per sinquanta lliures; àpocha de deu lliures rebudes comptants	L. lliures.
Thomás Mas, negociant, ferma per sinquanta lliures; àpocha de deu lliures rebudes comptants	L. lliures.
Lluys Claresvalls, botiguer de telas, ferma per cent lliures; àpocha de vint lliures rebudes comptants	C. lliures.

AHPB. Miguel Lentsclà, leg. 9, lib. 3.º seguros, años 1638-1639.

5

26 novembre 1638.

Contrato de seguro marítimo para el transporte de mercancías a las Islas Canarias.

Dicto die .XXVI. novembris anni predicti [1638].

Martin, de Canarias a Barcelona.

Semblant seguretad etc. posa Juan Martin, ciutedà de Barcelona, en nom seu propri e o de altre qualsevol qui part etc. en e sobre lo buch y arreus, apparatus, forniments e nòlits de la baix nomenada pollaca, e en sobre qualsevol mercaderies, robes y havers de qualsevol género o spetie que sien carregades e o per carregar per qualsevol, per son orde y compte, en las Islas Canàrias, ço és, en Porto Venturo, Lanse-rotto, Gran Canària, Tanarife, La Madera, y en altres Islas y en altres

qualsevol port o port̃s, llochs, plajas o descarregadors de las ditas Islas de Canària y Madera, sobre la pollaca, que Déu fassa salva, nomenada (*en blanco*), patronejada per lo patró Rafel Farret, de Vilanova, e o per altre qualsevol que sie patronejada, per a portar y navegar Déu volent, axí lo buch y arreus de la dita pollaca, com les dites mercaderies a la present ciutat de Barcelona, en terra a bon salvament, ha consignar les dites mercaderies al dit Juan Martin o altre per ell.

E costen etc.

E comensa etc.

E dura tostems etc.

E és estat pactat, que lo dit patró durant dit viatge, pugua fer qualsevol escalas, y en aquellas y en qualsevol de aquellas, descarregar y vendre les mercaderies aportarà y en lloch de aquellas tornarne a carregar de altres, o aportar lo diner procehit de aquellas en spetie.

Y assó pugua fer dit patró, tantes y quantes vegades li aparexerà, estant sempre los asseguradors devall scrits, al risch y perill de aquelles, fins tró e tant que les dites o altres mercaderies o lo diner en spetie seran arribades o serà arribat a la present ciutat de Barcelona, en terra a bon salvament, com de sobre està dit.

Item, és estat pactat que lo dit assegurat no sie obligat en haver de córrer quart ni octau, ni tampoch vol ésser obligat en ningun cars en haver de amonstrar pòlissas de carregament, cost, ni despaix de dites coses assegurades, ni altres claritias ni paper̃s, sinò que hage de ésser cregut de sa simple paraula e o de son simple jurament, no obstant qualsevol Capitols de Consolat y altres lo contrari disposant, als quals los asseguradors devall scrits de y ab la present hi renuntian.

A respondrer en cars de dany o pèrdua, ço que Déu no vulla al dit Joan Martin o altri per ell.

Testes sunt: discretus Hieronimus Lentisclà, notarius publicus Barchinone, et Hieronymus Mariner, apothecarius, civis dicte civitatis.

A raó 11 per 100.

Primo, Pere Monclar, mercader per meytat ab Joseph Çafont, ferma per sinquant lliures; àpocha de sinch lliures, deu sous, rebudes comptants	L. lliures.
Don Enrich Sammanat, ferma per sinquant lliures; àpocha de sinch lliures, deu sous, rebudes comptants	L. lliures.
Lo doctor Agustí Calvet, ferma per sinquant lliures; àpocha de sinch lliures, deu sous, rebudes comptants	L. lliures.

Juan Mijà, argenter, ferma per sinquanta lliures; època de sinch lliures, deu sous, rebudes comptants	L. lliures.
Micer Juan Sabater, ferma per sinquanta lliures; època de sinch lliures, deu sous, rebudes comptants	L. lliures.
Don Godofre Girón de Rebolledo, ferma per sinquanta lliures; època de sinch lliures, deu sous, rebudes comptants	L. lliures.
Bernadí Granollachs, ferma per sinquanta lliures; època de sinch lliures, deu sous, rebudes comptants	L. lliures.
Pere Dauder, corredor de orella, ferma per sinquanta lliures; època de sinch lliures, deu sous, rebudes comptants	L. lliures.
Joseph Figarola, negociant, ferma per sinquanta lliures; època de sinch lliures, deu sous, rebudes comptants ...	L. lliures.
Francesch Riera, lector de Gramática, ferma per sinquanta lliures; època de sinch lliures rebudes comptants	L. lliures.
Balthesar Gilbert, mercader, ferma per cent lliures; època de onze lliures rebudes comptants	C. lliures.
Mathia Malich, ferma per cent lliures; època de onze lliures rebudes comptants	C. lliures.
Gabriel Quer, passamaner, ferma per sinquanta lliures; època de sinch lliures, deu sous, rebudes comptants ...	C. lliures.
Micer Pau Benet Mas, ferma per sinquanta lliures; època de sinch lliures, deu sous, rebudes comptants	L. lliures.
Gabriel Gatuelles, passamaner, ferma per sinquanta lliures; època de sinch lliures, deu sous, rebudes comptants ...	L. lliures.
Pere Pau Marquet, ferma per sinquanta lliures; època de sinch lliures, deu sous, rebudes comptants	L. lliures.
Pau Ferran, cavaller, ferma per sinquanta lliures; època de sinch lliures, deu sous, rebudes comptants	L. lliures.
Lo doctor Francesch Rovira, prevere, per meytat ab mossèn Joan Domènech, ferma per cent lliures; època de onze lliures rebudes comptants	C. lliures.
Pau Amat, cavaller, ferma per sinquanta lliures; època de sinch lliures, deu sous, rebudes comptants	L. lliures.
Benet Ginebreda, mercader, ferma per sinquanta lliures; època de sinch lliures, deu sous, rebudes comptants ...	L. lliures.
Anthoni Roig, mercader, ferma per sinquanta lliures; època de sinch lliures, deu sous, rebudes comptants	L. lliures.

Juan de Yriarte, ferma per sinquanta lliures; àpoch de sinch lliures, deu sous, rebudes comptants	L. lliures.
Francesch Farrer, botiguer de telas, ferma per cent lliures; àpoch de onse lliures rebudes comptants	C. lliures.
Francesch Frexes, parayre, ferma per sinquanta lliures; àpoch de sinch lliures, deu sous, rebudes comptants ...	L. lliures.
Jaume Flaquer, mariner, ferma per sinquanta lliures; àpoch de sinch lliures, deu sous, rebudes comptants ...	L. lliures.
Rafel Matalí, mercader, ferma per sinquanta lliures; àpo- cha de sinch lliures, deu sous, rebudes comptants	L. lliures.
Micer Jaume Joseph Llebra, ferma per sinquanta lliures; àpoch de sinch lliures, deu sous, rebudes comptants ...	L. lliures.
Juan Peres, de la Inquisició, ferma per sinquanta lliures; àpoch de sinch lliures, deu sous, rebudes comptants ...	L. lliures.
Don Pau de Ager, cavaller del àbit de Sant Joan, ferma per cent lliures; àpoch de onse lliures rebudes comptants	C. lliures.
Bernardo Esneclin Garsés, thesorer de la Crusada, ferma per sinquanta lliures; àpoch de sinch lliures, deu sous, rebudes comptants	L. lliures.
Gabriel Fornaguera, barrater, ferma per sinquanta lliures; àpoch de sinch lliures, deu sous, rebudes comptants ...	L. lliures.
Item, Gabriel Gatuelles, passamaner, ferma per sinquanta lliures; àpoch de sinch lliures, deu sous, rebudes comptants	L. lliures.

AHPB. Miguel Lentsclà, leg. 9, lib. 3.º seguros, años 1638-1639.

6

2 marzo 1639.

*Contrato de seguro marítimo para el transporte de mercancías a las
Islas Canarias.*

Vives y Roca, de Barcelona a Canàrias, entrada ab exida.

Die mercurii secunda mensis marcii anno a Nativitate Domini
MDCXXXVIIIº.

Semblant seguretad etc. entrada ab exida fan Rafel Vives, ciuteda

honrat de Barcelona y Francésch Roca, mercader, ciutedà de dita ciutat, en nom llur propi e o de altre qualsevol qui part etc. ço és, a la entrada sobre lo buch y arreus, apparatus, forniments e nòlits de la barca, que Déu fassa salva, nomenada Nostra Senyora de Montserrat, santa Eulària y sant Rafel, patronejada per lo patró Miquel Llanusa, de Vilanova de Cubelles e o per altre qualsevol que sie patronejada, e en e sobre qualsevol mercaderies, robes y havers de qualsevol género o spetie que sien carregades e o per carregar per los dits o altri per ells, en lo port o moll de la present ciutat y en altre qualsevol lloch o llochs, plajas o carregadors de la Costa de Espanya de la part de ponent, ço és, tot en un lloch o tot en altre, o part en hu o part en altre, sobre la demunt dita barca del dit patró Miquel Llanussa, per a portar y navegar, Déu volent, axí lo buch y arreus de la dita barca, com les dites mercaderies en aquella carregades y carregadores de la present ciutat de Barcelona y dels altres lloch o llochs ahont haurà carregat, a las Islas de las Canàrias, ço és, Porto Venturo, Lanseroto, Gran Canària, Tanarife, La Madera y en altres Islas, y qualsevol port o ports, llochs, plajas o descarregadors de las ditas Islas en terra a bon salvament, consignades a Hierònym Girbal, sobrecàrrech o al mateix patró o altri per ells.

Y a la exida sobre lo mateix buch y arreus, apparatus, forniments e nòlits de la dita barca del patró Miquel Llanussa, y en e sobre qualsevol mercaderies, robes y havers de qualsevol género o spetie que sien carregadores per lo dit Gerònymo Girbal, sobrecàrrech o per lo mateix patró o altri per ells, en las ditas Islas Canàrias, ço és Porto Venturo, Lanseroto, Gran Canària, Tanarife, La Madera y en altrás Islas, y en qualsevol port o ports, plajas o carregadors de las ditas Islas, sobre la demunt dita barca del patró Miquel Llanussa, per a portar y navegar, Déu volent, axí lo buch y arreus de la dita barca, com les dites mercaderies en aquella carregadores de las ditas Islas de las Canàrias y Madera y altres demunt dites, a la present ciutat de Barcelona, en terra a bon salvament, ha consignar als dits Roca y Vives o altri per ells.

E costen etc.

E comensa etc.

E dura tostemps etc.

E [és] estat pactat que durant dit viatge, axí de entrada com de exida, pugua fer lo dit patró qualsevol escales, axí voluntàries com foroses, en qualsevol lloch o llochs, y en aquells y en qualsevol de aquells, pugua descarregar y vendre les mercaderies aportarà o part de aquelles

y tornarne ha carregar de altres e o aportar lo diner procehit de aquelles en spetie.

Y assó puga fer lo dit patró durant lo dit viatge, axí de entrada com de exida, tantes y quantes vegades li aparexerà, estant sempre los asseguradors devall scrits al risch y perill de aquelles, fins tro e tant que la dita pollaca y les dites mercaderies en aquella carregades y carregadores, serà arribat a bon salvament a las ditas Islas Canàrias y Madera demunt ditas, y de las ditas Islas de las Canàrias y Madera y altres llochs demunt dits, a la present ciutat de Barcelona, com dalt està dit.

Item, és estat pactat, que los dits assegurats no sien obligats en ningun cars en haver de amostrar pòlissas de carregament, cost ni despaix de les dites mercaderies y altres coses assegurades, axí de entrada com de exida, ni altres clarities ni papèrs, sinò que hagen de ésser creguts de sa sola y simple paraula e o de son simple jurament, ni volen ésser obligats en haver de còrrer quart ni octau, no obstant qualsevols Capítols de Consolat y altres lo contrari disposant, als quals los asseguradors devall scrits, de y ab lo present hi renuntian.

Item, ab pacte, que los dits asseguradors sien tinguts y obligats a totes represalles justes o iniustes, detentió de senyor y a tot y qualsevol altre risch y perill, axí cogitat com incogitat.

Item, ab pacte, que si la dita barca se perdia o la prenguessen enemics a la entrada, que en tal cars, los asseguradors devall scrits, no sien obligats en haver de restituhir cosa alguna del preu hauran rebut.

A respondrer en cars de dany o pèrdua, ço que Déu no vulla, als dits Roca y Vives o altri per ells.

Testes sunt: discretus Hieronymus Lentisclà, notarius publicus Barchinone et Josephus Magri, scriptor Barchinone.

A raó 24 per 100, entrada ab exida.

* Dimecres a 4 de setembre 1641, a instàntia de Jaume Cahones, procurador de dit senyor Francesch Roca y de la senyora Maria Vives, viuda de dit senyor Rafel Vives, quondam, fonch intimada pèrdua e o baratària de patró de la present seguretad, a dit don Enrich Sentmenat, per mi Francesch Lentisclà, notari de Barcelona, com a tenint y regint las scripturas e aprisias del quondam Miquel Lentisclà, connotari meu, en poder del qual fuilli rebut lo present acte de seguretad.

Lo qual respongué que no volia li corregués lo temps de dita intima, sinò a tant se amostràs y entregàs en poder de mi dit Francesch Lentisclà, lo paper ab que funda la baratària de patró, presentibus testibus

Josepho Tiana, sombrerero, cive, et Petro Trelles, scriptore, Barchinone habitatores *¹.

Primo, don Enrich de Santmenat, ferma per dos centes lliures; àpocha de quoranta vuyt lliures rebudes comptants	CC. lliures.
Rafael Maurissi Planes, ferma per cent sinquanta lliures; àpocha de trenta lliures rebudes comptants.	CL. lliures.
Pau Ferran, cavaller, ferma per cent y sinquanta lliures; àpocha de trenta sis lliures rebudes comptants.	CL. lliures.
* Dit die 4 de setembre, fonch intimat a dit Ferran *.	
Benet Ginebreda, mercader, ferma per cent lliures; àpocha de vint y quatre lliures rebudes comptants.	C. lliures.
* Dit die de quatre de setembre, fonch intimat a dit Ginabreda *.	
Pere Pau Marquet, ferma per cent lliures; àpocha de vint y quatre lliures rebudes comptants	C. lliures.
* Dit die 4 de setembre, fonch intimat a dit Marquet.	
Dit Marquet ha pagades per la pèrdua de dita seguretat y pòlica del Banch, ditas cent lliuras giradas a la senyora Maria Vives, viuda de dit Rafel Vives y a Francesch Roca, a 20 de mars 1642 *.	
Don Godofre Girón de Rebolledo, ferma per cent sinquanta lliures; àpocha de trenta sis lliures rebudes comptants	CL. lliures.
Pere Dauder, corredor de orella, ferma per cent lliures; àpocha de vint y quatre lliures rebudes comptants.	C. lliures.
* Dit die de 4 de setembre, fonch intimat a dit Pere Dauder *.	
Pere Monclar, mercader, ferma per dos centes sinquanta lliures; àpocha de sexanta lliures rebudes comptants, les quals dix pendrer, ço és, cent sinquanta lliures per compte seu propri, y les restants cent, per compte de Joseph Caffont	CCL. lliures.
* Dit die de 4 de setembre, fonch intimat a dit Monclar *.	
Lo doctor Agustí Calvet, ferma per dos centes lliures; àpocha de quoranta vuyt lliures rebudes comptants.	CC. lliures.

¹ El texto señalado con asterisco *, al principio y al fin de su transcripción, corresponde al de las notas marginales insertas en el presente contrato.

Balthesar Gilbert, mercader, ferma per cent lliures; àpocha de vint y quatre lliures rebudes comptants.	C. lliures.
* A 10 de octubre de dit any 1641, fonch intimat a dit Gilbert *.	
Lo doctor Francesch Rovira, prevere, beneficiat en Sant Pere, per meytat ab mossèn Juan Domènech, ferma per dos centes lliures; àpocha de quoranta vuyt lliures rebudes comptants	CC. lliures.
* A 6 de setembre de dit any, fonch intimat a dit doctor Rovira.	
Ha pagades dit Rovira a dit Roca 195 lliures de comptants, a 23 de agost 1642, per la dita pèrdua, feta gràcia del restant *.	
Micer Juan Sabater, ferma per cent lliures; àpocha de vint y quatre lliures rebudes comptants	C. lliures.
Bernadí Granollachs, ferma per cent lliures; àpocha de vint y quatre lliures rebudes comptants	C. lliures.
Francesch Riera, lector de Gramàtica, ferma per cent lliures; àpocha de vint y quatre lliures rebudes comptants	C. lliures.
Barthomeu Monràs, ferma per cent lliures; àpocha de vint y quatre lliures rebudes comptants	C. lliures.
* A 14 de setembre de dit any, fonch intimat a dit Monràs *.	
Mathia Malich, ferma per cent sinquanta lliures; àpocha de trenta sis lliures rebudes comptants	CL. lliures.
* Dit dia de 14 de setembre, fonch intimat a dit Melich*.	
Juan Batista Valls, mercader, ferma per cent lliures; àpocha de vint y quatre lliures rebudes comptants.	C. lliures.
* A 14 de dit mes de setembre, fonch intimat a dit Valls *.	
Pau Amat, cavaller, ferma per cent sinquanta lliures; àpocha de trenta sis lliures rebudes comptants	CL. lliures.
Juan Peres, nuntio de la Inquisició, ferma per cent lliures; àpocha de vint y quatre lliures rebudes comptants	C. lliures.
Juan Llinars, mercader, ferma per cent lliures; àpocha de vint y quatre lliures rebudes comptants	C. lliures.
* Dit dia de 14 de setembre, fonch intimat a dit Llinàs *.	

Joseph Mora, ciutedà, ferma per cent lliures; àpocha de vint y quatre lliures rebudes comptants	C. lliures.
* Dit dia de 14 de setembre, fonch intimat a dit Mora *	
Juan Mijà, argenter, ferma per cent lliures; àpocha de vint y quatre lliures rebudes comptants	C. lliures.
* Ha pagades ditas 100 lliures a dita Maria Vives y Francesch Roca, per lo Banch, per la pèrdia de dita seguretat *	
Gabriel Quer, passamaner, ferma per cent lliures; àpocha de vint y quatre lliures rebudes comptants	C. lliures.
* Dit dia de 14 de setembre, fonch intimat a dit Quer *	
Anthoni Muxiga, ferma per cent lliures; àpocha de vint y quatre lliures rebudes comptants	C. lliures.
Juan Fayos, corredor de orella, ferma per cent lliures; àpocha de vint y quatre lliures rebudes comptants ...	C. lliures.
* Dit die de deu de octubre, fonch intimat a dit Fayos *	
Gabriel Gatuelles, passamaner, ferma per cent lliures; àpocha de vint y quatre lliures rebudes comptants ...	C. lliures.
* A dotze de dit mes de setembre, fonch intimat a dit Gatuelles *	
Pelegro Berardo, ferma per cent cinquanta lliures; àpocha de trenta sis lliures rebudes comptants	CL. lliures.
* A sis del mes de setembre, fonch intimat a dit Berardo *	
Francesch Oller, corredor de orella, ferma per cent lliures; àpocha de vint y quatre lliures rebudes comptants	C. lliures.
* Dit die de 4 de setembre, fonch intimat a dit Oller *	
Pere Bonadona, fill de Pere, mercader, per meytat ab Miquel Texidor, ferma per cent y cinquanta lliures; àpocha de trenta sis lliures rebudes comptants	CL. lliures.
* Dit die de sis de setembre, fonch intimat a dit Bonadona *	
Lluys Mariner, apothecari, ferma per cent lliures; àpocha de vint y quatre lliures rebudes comptants.	C. lliures.
Joan Pau Stella, carder, ferma per cent lliures; àpocha de vint y quatre lliures rebudes comptants	C. lliures.
Pau Lladó, tavarner, ferma per cent lliures; àpocha de vint y quatre lliures rebudes comptants	C. lliures.
* Dit dia de sis de setembre, fonch intimat a dit Lladó *	

Benet Vendrell, revenedor, ferma per cent lliures; àpochà de vint y quatre lliures rebudes comptants..	C. lliures.
* Dit dia de 6 de setembre, fonch intimat a dit Vendrell *.	
Pere Custó, apothecari, ferma per sinquantà lliures; àpochà de dotse lliures rebudes comptants	L. lliures.
* Dit dia de deu de octubre, fonch intimat a dit Custó *.	
Joan Gual, parayre, ferma per sinquantà lliures; àpochà de dotse lliures rebudes comptants	L. lliures.
* Dit dia de 14 de octubre, fonch intimat a dit Gual *.	
Juan Sans, parayre, ferma per sinquantà lliures; àpochà de dotse lliures rebudes comptants	L. lliures.
Anthoni Roig, mercader, ferma per cent lliures; àpochà de vint y quatre lliures rebudes comptants	C. lliures.
* Dit dia de dotse de setembre, fonch intimat a dit Roig *.	
Rafel Matalí, mercader, ferma per cent y sinquantà lliures; àpochà de trenta sis lliures rebudes comptants	CL. lliures.
* Dit dia de 4 de setembre, fonch intimat a dit Matalí *.	
Honofre Massanes, mercader, ferma per cent y sinquantà lliures; àpochà de trenta sis lliures rebudes comptants	CL. lliures.
* Ha pagat per la pèrdua de dit seguretad, a 20 de mars 1643, ditas 150 lliures, part comptants y part per lo Banch *.	
Cebrià Torra, mercader, ferma per sinquantà lliures; àpochà de dotse lliures rebudes comptants	L. lliures.
Lluys Claresvalls, botiguer de teles, ferma per sinquantà lliures, àpochà de dotse lliures rebudes comptants	L. lliures.
* Dit dia de dotse de setembre, fonch intimat a dit Claresvalls *.	
Francesch Galvany, mercader, ferma per sinquantà lliures; àpochà de dotse lliures, rebudes comptants..	L. lliures.
* Dit dia de sis de setembre, fonch intimat a dit Galvany *.	
Francesch Frexes, parayre, ferma per sinquantà lliures; àpochà de dotse lliures rebudes comptants	L. lliures.
* Dit dia de 14 de setembre, fonch intimat a dit Frexes *.	
Mícer Jaume Joseph Llebra, per meytat ab Francesch	

Mari, ferma per cent y sinquanta lliures; àpoch de trenta sis lliures rebudes comptants	CL. lliures.
Thomás Bernuix; argenter, ferma per cent lliures; àpoch de vint y quatre lliures rebudes comptants	C. lliures.
* Dit die de deu de octubre, fonch intimat a dit Bernuix *.	
Joseph Figarola, negociant, ferma per cent lliures; àpoch de vint y quatre lliures rebudes comptants	C. lliures.
* Dit die de 14 de setembre, fonch intimat a dit Figarola *.	
Mícer Pau Benet Mas, ferma per sinquanta lliures; àpoch de dotse lliures rebudes comptants	L. lliures.
Lo doctor Hyacintho Ballaster, doctor en Medicina, ferma per cent lliures; àpoch de vint y quatre lliures rebudes comptants	C. lliures.
Thomás Feliu, tavarner, ferma per sinquanta lliures; àpoch de dotse lliures rebudes comptants	L. lliures.
Lo doctor Miquel Alegre, prevere beneficiat en lo Pi, ferma per sinquanta lliures; àpoch de dotse lliures rebudes comptants	L. lliures.
* Dit die de deu de octubre, fonch intimat a dit doctor Alegre *.	
Mícer Benet Ginebreda, ferma per sinquanta lliures; àpoch de dotse lliures rebudes comptants	L. lliures.
Juan Martin, ferma per cent lliures; àpoch de vint y quatre lliures rebudes comptants	C. lliures.
* Dit die de 4 de setembre, fonch intimat a dit Martin *.	
Cebrià Picart, corredor de orella, ferma per vint y sinch lliures; àpoch de sis lliures rebudes comptants	XXV lliures.
* Dit die de deu de octubre, fonch intimat a dit Picart *.	
Miquel Lentisclà, notari baix scrit, ferma per vint y sinch lliures; àpoch de sis lliures rebudes comptants.	XXV lliures.
Miquel Puigventós, mercader, ferma per sinquanta lliures; àpoch de dotse lliures rebudes comptants	L. lliures.
* Dit die de deu de octubre, fonch intimat a dit Puigventós *.	
Lo senyor Hierónym de Gaver, ferma per cent lliures; àpoch de vint y quatre lliures rebudes comptants ...	C. lliures.
Climent Galceran, mercader, ferma per cent lliures; àpoch de vint y quatre lliures rebudes comptants.	C. lliures.

* Dit die de 14 de setembre, fonch intimat a dit Galceran *.	
Item, lo dit Climent Galceran, ferma per cinquanta lliures; àpocha de dotse lliures rebudes comptants	L. lliures.
* Item dit dia a dit Galceran *.	
Hierònym Feu, mercader, ferma per cinquanta lliures; àpocha de dotse lliures rebudes comptants	L. lliures.
Item, don Enrich Santmenat, ferma per vint y sinch lliures; àpocha de sis lliures rebudes comptants ...	XXV lliures.
* Item, dit die de 4 de setembre, a dit don Enrich *.	
Montserrat Major, tavarner, ferma per dos centes lliures; àpocha de quoranta vuyt lliures rebudes comptants, les quals dix pendrer, ço és, cent, per son compte; cinquanta per Miquel Casanoves y les restants cinquanta lliures, per Jaume Martí, tavarner ...	CC. lliures.
* Dit die de sis de setembre, fonch intimat a dit Major *.	
Juan de Yriarte, ferma per cinquanta lliures; àpocha de dotse lliures rebudes comptants	L. lliures.
Joseph Rubió, mercader, ferma per cinquanta lliures; àpocha de dotse lliures rebudes comptants	L. lliures.
Pere Vilasseca, velluter, ferma per cinquanta lliures; àpocha de dotse lliures rebudes comptants	L. lliures.
Item, don Godofre Girón de Rebolledo, ferma per vint y sinch lliures; àpocha de sis lliures rebudes comptants	XXV. lliures.
Juan Salines, notari de Barcelona, ferma per vint y sinch lliures; àpocha de sis lliures rebudes comptants	XXV. lliures.
* Item, dit die de 14 de setembre, fonch intimat a dit Salines *.	
Narcís Hierònym Lladó, notari de Barcelona, ferma per vint y sinch lliures; àpocha de sis lliures rebudes comptants	XXV. lliures.
Francesch Fons, mercader, ferma per setanta sinch lliures; àpocha de divuyt lliures rebudes comptants.	LXXV. lliures.
* Item, dit die de 14 de setembre, fonch intimat a dit Fons *.	
Rafel Serdà, ciutedà de Gerona y ohidor real del General de Cattalunya, ferma per cent lliures; àpocha de vint y quatre lliures rebudes comptants	C. lliures.

A instàntia de Jaume Çahones, procurador de dit Francesch Roca y de la senyora Maria Vives, viuda del dit quondam Rafel Vives, com consta de la procura, segons asserí, en poder de Joan Salines, notari de Barceloná, ço és, la de dit Roca, a 14 de abril 1638; y la de dita senyora Vives, en dias passats, fon intimada y notificada, per mi Francesch Lentisclà, notari de Barcelona, avall scrit, com a tenint y regint per mos certs y legítims títols las scripturas públicas de Miquel Lentisclà, quondam connotari, en poder del qual fonch rebut lo dit acte de seguretad, pèrdua de la present seguretad, ço és, barataria de patró, als sobredits asseguradors e o a la major part de aquells, en las diadas en la marge de las quantitats asseguradas per aquells, als quals se és intimat continuadas, intimant y notificant a quiscú d'ells que, passat lo termini disposat en las ordinations de Consolat de la Llotja de la Mar de Barcelona, paguen y satisfassen quiscú d'ells a dits senyors Roca y Vives, les quantitats per quiscú d'ells respective assegurades, attès que lo dit patró Miquel Lanussa s'és alçat ab la dita barca y ab las mercaderies en aquella carregades.

E tots aquells als quals s'els és estat intimat respongüeren que no volien los corregués lo temps de la dita intima, fins a tant que dits senyor Roca y senyora Vives amostren y entreguen en poder de mi dit Francesch Lentisclà, los papers ab que fundan la dita barataria de patró; exceptat emperò lo doctor Alegre, lo qual respongüé que lo pretés per dits assegurats se li deman devant son ordinari.

AHPE. Miguel Lentisclà, leg. 9, lib. 3.º seguros, años 1638-1639.